

Rekenkamer Aalten, Oost-Gelre en Winterswijk

Jaarverslag 2023 en Onderzoeksplan 2024

18 april 2024

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2023 en het onderzoeksplan 2024 van de gemeenschappelijke Rekenkamer Aalten, Oost-Gelre en Winterswijk (AOGW).

Met de benoeming en beëdiging van de directeur begin 2023 heeft de toenmalige rekenkamercommissie een nieuwe start gemaakt. Tot eind 2023 werden de werkzaamheden rondom de onderzoeken uitgevoerd door de Rekenkamercommissie AOGW. Eind 2023 hebben de drie gemeenteraden besloten, in het kader van de Wet versterking decentrale Rekenkamer, de Rekenkamer AOGW in te stellen en de directeur van de Rekenkamer opnieuw te benoemen voor een periode van zes jaar ingaande 1 januari 2024. De klankbordgroep, bestaande uit elke gemeente twee voorgedragen leden, is met de nieuw vastgestelde verordening en samenwerkingsovereenkomst in dezelfde hoedanigheid blijven bestaan.

De doelstelling van de Rekenkamer is met onderzoeken de rol van de gemeenteraden te versterken, het gemeentelijke handelen te verbeteren en uiteindelijk de publieke verantwoording te vergroten. De Rekenkamer bedankt de gemeenteraden, de colleges van B&W en de ambtelijke organisaties voor de positieve wijze waarop zij het afgelopen jaar hebben meegewerkt aan het onderzoek en andere activiteiten van de Rekenkamer.

Met vriendelijk groet,
André de Boer, directeur

Activiteiten en onderzoek in 2023

Overleggen klankbordgroep en oriëntatie onderzoeksonderwerpen

In 2023 is de klankbordgroep vijf keer bijeen geweest. Vertrekpunt van de eerste overleggen was welk onderzoek de Rekenkamer zou beginnen en een groslijst van onderzoeksonderwerpen laten aanleggen. Daartoe is naar alle raadsfracties in de drie gemeenten de oproep gedaan voor het aanleveren van onderwerpen voor een rekenkameronderzoek. Een twintigtal zeer diverse suggesties voor onderzoek zijn aangeleverd.

Bij nadere bestudering van deze onderwerpen is echter gebleken dat een aantal onderwerpen nog niet geschikt zijn voor onderzoek. Bepaalde onderwerpen zijn meerdere malen naar voren gekomen waaronder het onderwerp het sociaal domein (van WMO tot jeugdhulp, schuldhulpverlening, armoede), wonen, verbonden partijen. De onderwerpen zijn toegevoegd aan een groslijst, omdat ze op een later moment mogelijk wel geschikt kunnen zijn voor onderzoek. Twee onderwerpen sociaal domein en wonen kwamen uit de reacties veelvuldig voor en deze twee onderwerpen zijn vervolgens voorgelegd aan de beleidsmedewerkers van de drie ambtelijke organisaties om zo de haalbaarheid van een onderzoek te kunnen achterhalen. Het onderwerp sociaal domein is in samenspraak met de beleidsmedewerkers gezien de omvang van het beleidsveld beperkt tot een relevant en actueel thema van vroegsignalering en preventie in de jeugdhulp. De Rekenkamer heeft met de klankbordgroep besloten dit onderwerp geschikt te vinden voor een rekenkameronderzoek. Het onderwerp wonen/volkshuisvesting is gezien de actuele ontwikkelingen (landelijke, provinciale en regionale) en beleidsbijstellingen voorlopig geparkeerd.

Overgang rekenkamercommissie naar rekenkamermodel

Naast het bepalen van nieuwe onderzoeksonderwerpen heeft de klankbordgroep gesproken over de transitie van rekenkamercommissie naar het nieuwe rekenkamermodel op grond van de Wet versterking decentrale rekenkamers. Doel van de wet is de positie van de lokale rekenkamers te versterken. De Rekenkamer kan op basis van deze wet onderzoek doen naar doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gevoerde beleid, waarbij de onderzoeksbevoegdheid van de Rekenkamer ruim dient te worden opgevat: beleidsvoorbereiding, -vorming, -vaststelling, -uitvoering en -effecten vallen hieronder, maar ook het functioneren van de ambtelijke en politieke organisatie.

Onderzoek vroegsignalering en preventie in de jeugdhulp

De Rekenkamer is eind 2023 gestart met een onderzoek naar vroegsignalering en preventie in de jeugdhulp. Het onderzoek richt zich met name op de huidige uitvoering en in minder mate op het beleid. In het onderzoek zal gekeken worden naar de rol van en samenwerking met maatschappelijke partners. Concreet betekent dit of kan worden aangegeven wat preventie en vroegsignalering ter voorkoming van jeugdhulp heeft opgeleverd en kan opleveren. Doel van het onderzoek is om het effect van vroegsignalering en preventie in de jeugdhulp zichtbaar te maken in Aalten, Oost Gelre en Winterswijk en te onderzoeken wat dat vraagt ten opzichte van de huidige situatie.

De onderzoeksvragen zijn als volgt geformuleerd:

1. Wat wordt er in de praktijk gedaan aan vroegsignalering en preventie in de gemeenten Aalten, Oost-Gelre en Winterswijk en vanuit welke visie?
2. Hoe is de toeleiding tot vroegsignalering en preventie georganiseerd en gecoördineerd in de praktijk in deze drie gemeenten?
3. In welke mate en op welke manier is het effect van vroegsignalering en preventie zichtbaar? Wat zijn mogelijke verbeteringen om tot beter inzicht en zichtbaarheid te komen?

Voor de uitvoering van het onderzoek is gebruik gemaakt van de diensten van het Verwey-Jonker Instituut uit Utrecht. In november 2023 is een start gemaakt met het onderzoek en het onderzoek wordt afgerond in het voorjaar van 2024.

Financiën

Het budget bedroeg in 2023 gebaseerd op € 0,50 per inwoner circa € 43.000,00. In 2023 is het onderzoek naar preventie en vroegsignalering in de jeugdhulp gestart en is een deel van de onderzoekskosten in 2023 betaald. Het overige deel wordt in 2024 gefactureerd en komt ten laste van het budget voor 2024.

Financiële verantwoording 2023 in €

Onderzoekskosten	30.000,00
Vergoedingen en reiskosten directeur	10.432,60
Kosten lidmaatschap NVRR	670,00
Overige kosten	0,00
Totaal lasten	41.102,60

Onderzoeksplan 2024

Onderzoekkeuze

Om tot een onderzoeksonderwerp te komen, heeft de Rekenkamer al in 2023 een uitvraag bij de raadsfracties van de drie gemeenten gedaan. Een twintigtal zeer diverse suggesties voor onderzoek zijn aangeleverd. Samen met de klankbordgroep is op intensieve wijze de lijst van onderwerpsuggesties nagelopen om te beoordelen of de onderwerpen in aanmerking kunnen komen voor een onderzoek. Voor 2023 overlopend naar 2024 is gekozen voor een onderzoek naar de vroegsignalering en preventie in de jeugdhulp in de drie gemeenten. Voor onderzoeken na 2023 houdt de Rekenkamer een groslijst bij van mogelijke onderzoeksonderwerpen.

Voor het jaar 2024 zijn we bezig om enkele onderwerpen nader te verkennen en te beoordelen of onderwerpen geschikt zijn voor een rekenkameronderzoek. De Rekenkamer en klankbordgroep zal bij de selectie van haar onderzoekkeuze enkele criteria kunnen hanteren zoals:

1. het financiële belang van een onderwerp;
2. het maatschappelijke belang van een onderwerp;
3. de mate waarin getwijfeld wordt aan de uitvoering van een onderwerp;
4. de mate van risico m.b.t. doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid;
5. de mate waarin het onderwerp geschikt is als rekenkameronderzoek.

Onderwerpen die in aanmerking komen voor een onderzoek in 2024 zijn:

- Wonen in de gemeenten Aalten, Oost-Gelre en Winterswijk. Eerst zal gestart worden met een vooronderzoek/enquête onder raadsleden om de informatiebehoefte te peilen en welke beïnvloedingsmogelijkheden de raden hebben. Het vooronderzoek c.q. enquête vormt de basis voor een breder onderzoek naar de effecten van het woonbeleid van de drie gemeenten.
- Kostendekkendheid van (bouw)leges. De financiële commissie van de gemeente Aalten heeft begin 2024 aan de rekenkamer AOGW aangegeven geïnteresseerd te zijn in een onderzoek naar de kostendekkendheid van de (bouw)leges voor een (omgevings)vergunning. Samen met de twee andere gemeenten kan inzicht worden verkregen in de opbouw en kostendekkendheid van de tarieven en hoe de tarieven van de drie gemeenten zich onderling verhouden.
- In de groslijst aan onderwerpen komen ook aspecten van het sociaal domein naar voren. Een aandachtspunt betreft de inkoopcontracten in het sociaal domeinen en met name de contractvorming en inzichtelijkheid van de contracten.